

SİMİT ve PEYNİR'le "BİLİMİNSANI ÖYKÜLERİ"

Michael
Faraday

(1791 - 1867)

Yazan ve Çizen:
Bilgin Erebözlü

1800, Londra. 9 yaşındaki Faraday, sokaklarda gazete satıcılığı yaparak aile bütçesine katkıda bulunmaya çalışmaktadır...

Yazıyor, yazıyooor!
Volta'nın bulduğu pili yazıyooor!

Buyrun efendim.

Ay yağmur yağıyor,
ıslanıp üşüyecek çocuk!

Küçük, ver bir gazete bakalım.
Bu pil denen şey neymiş,
anlayalım.

Başka çaresi yok demek.
Ama farkındaysan pili bulan
kişinin Volta olduğunu
öğrendik az önce.

Faraday kazandığı parayı her gün eve getirmektedir.

Al anneciğim.
Bugün kazandıklarım.
Hapşuuul

Bu iş böyle olmayacak.
Küçük Michael'im
hastalanacak bu gidişle.

Ciltçi bir tanıdığım var.
Çırak gerekiyor muymuş,
yarın bir sorayım bakalım.

Evet, annesi de
bebeğe bakmak zorunda.

Ofi
Babası hasta galiba.

Faraday kitap ciltlemeyi kısa zamanda öğrenir. Yeni işi ona bol bol okuma olanakları verir.

Aferin sana Michael.
Çok güzel oluyor.

Sayenizde ustacığım.

İşim bitince hemen
şu yeni ansiklopediyi
okumaya başlayacağım

Ama okula gitmeden
nasıl bilimsani olacak
bu çocuk?

O açığı kendi kendine
kapatacak, merak etme.

1812. Faraday geçen yıllar boyunca yayımlanan kitaplardan, özellikle kimya ve elektrikle ilgili buluşları izler, kendini dönemin bu en popüler bilim dallarında geliştirir.

Al şu biletleri Michael.
Bunu, benden çok
sen hak ediyorsun.

Bir gün cilt
yaptırmaya
gelen bir müşteri
ona hiç ummadığı
bir armağan verir.

Ama bu biletler
Sir Humphrey Davy'nin
konferansları için!
Çok, çok teşekkür
ederim bayım.

Konferans mı? O da ne?
Yiyecek bir şey mi yoksa?

Konferans, bir topluluğa belli bir
konuda bilgi vermek amacıyla yapılan
konuşmalara denir Simit'çiiğim.

Faraday, söz konusu konferanslara dinleyici olarak katılır. Yıllardır tuttuğu notları ve konferanslarda öğrendiği bilgilerin ışığında bulduğu sonuçları bir araya getirir. Bunları ciltler ve bir iş başvurusu mektubuyla birlikte dönemin en seçkin bilimsanlarından biri olan Humphrey Davy'ye sunar. Genç adamın kıvrak zekâsını ve bilim tutkusunu hemen fark eden Davy, ona kısa bir süre sonra iş teklifinde bulunur. Bu teklif, yalnızca Faraday ve ailesinin yoksul yaşamını değiştirmekle kalmayacak, tüm dünyanın geleceğini etkileyecek buluşların da kapısını aralayacaktır.

Faraday, Kraliyet Enstitüsü'nde Davy'nin asistanlarından biri olmuştur. Yaptığı ilginç elektrik deneyleriyle dikkatleri üzerine çeker.

Yani elektrik akımı kullanarak mekanik güç elde edilebileceğini söylüyorsun, öyle mi?

Evet, aynen öyle Bay Davy.

E, ne var ki bunda? Benim oyuncak trenim bile öyle çalışıyor.

"Ne var" olur mu? Daha önce dünyanın görmediği bir şey bu!

Çok geçmeden bu düşüncesini yaşama geçirmeyi başarır. Geliştirdiği aygıt, yaşamımızın ayrılmaz bir parçası olan elektrik motorlarının ilk örneğidir. Faraday, mekanik aletlerin elektrikle çalıştırılabileceği kanıtlamıştır.

Karıciğim bak, yeni yıl armağanı olarak sana bir şey icat ettim.

Ha ha ha! İnsan hiç sevdiğine elektrik motoru armağan eder mi ya?

Bu aslında yalnızca karısına değil, tüm dünyaya verilmiş bir armağan bence.

Faraday bu buluşuyla büyük bir ün kazanır ve Kraliyet Bilim Enstitüsü'nün başına geçilir. Bu konumu, ona ilginç deneylerini çok daha özgürce sürdürme şansı verir.

Aa! Ben bu deneyi biliyorum!

Evet, bir mıknatısa yaklaştırılan demir kırıntıların oluşturduğu manyetik alan çizgileri bunlar.

Faraday, yaşadığı yüzyılın başında gizemli bir güç olarak algılanan elektrikle ilgili yeni kavramlar geliştirir. Bu kavramları kullanarak ulaştığı sonuçlar zaman içinde bilim dünyası tarafından "Faraday Yasaları" olarak adlandırılacaktır.

Hmm!

Hmm!

Faraday, eğitimin insan yaşamındaki önemini farkındadır. Kendi gibi, küçüklüğünde okula gidememiş, yetersiz eğitim almış insanları düşünerek bilimi sıradan insanların da anlayacağı bir şekilde yaymayı görev bilir. Bu amacını da her yıl düzenlediği halk eğitimleriyle gerçekleştirir. Çocuklara bilimi sevdirmek için bir de kitap yazar.

Faraday Amca kediler için de bir bilim kitabı yazmış mıdır acaba?

Onu artık sen yazarsın bir gün Simit' çiğim

Bravo Faraday Amca'yal!

Oh! Birimizi elektrik çarpmadan bitirdik ya şu öyküyü!

Ömrünü kimya ve elektrokimya alanlarında deneyler yaparak geçiren Michael Faraday, özellikle elektromanyetik alanında elektrik motoru, dinamo, elektrik sayacı gibi yaşamı köpüllerimizi iyileştiren pek çok buluşa imza attı. Deneylerinin sonuçlarını daha önce kimsenin açıklayamadığı kavramlarla tanımladı. Elektrik'in bir "kuvvet" olduğunun ilk kez farkına varan ve bu kuvveti insanlık yararına kullanmanın yolunu bulan ilk insan Faraday'dır. Bugün kullandığımız "anot", "katot", "elektrolit", "iyon" gibi bilimsel terimler hep Faraday tarafından ortaya atılmıştır.

